

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 08.10.2026

Av. Mahmut FANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa Hal Pazarı'nda çekildiği belirtilen ve kamuoyuna yansıyan görüntülerde, çocukların da bulunduğu bir ailenin atılmış sebzelerin arasından kullanılabilecek ürünleri topladığı görülmektedir.

Bu görüntüler bir taraftan vatandaşların güvenli gıdaya erişimini, diğer taraftan tüketilebilir nitelikteki tarımsal ürünlerin atığa dönüşüp dönüşmediğini ve gıda kayıplarının önlenmesine yönelik kamu politikalarının sahadaki etkinliğini gündeme getirmektedir.

Tarım ve Orman Bakanlığı, gıda kayıp ve israfını azaltmak amacıyla "Gıdanı Korum" kampanyasını ve Türkiye'nin Gıda Kayıpları ve İsrafının Önlenmesi, Azaltılması ve Yönetimine İlişkin Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planını uygulamaktadır. Bu politikaların başarısı yalnızca kampanya ve farkındalık çalışmalarıyla değil; ne kadar gıdanın atığa dönüşmesinin önlendiği ve tüketilebilir ürünlerin güvenli biçimde değerlendirilip değerlendirilmediğiyle ölçülmelidir.

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu kapsamında halk sağlığının ve gıda güvenilirliğinin korunması da Bakanlığın temel sorumlulukları arasındadır. Tüketilebilir ürünün çöpe gitmesi de, tüketim güvenliği bulunmayan ürünün vatandaş tarafından atık alanından toplanması da kamu idaresinin kayıtsız kalabileceği bir durum değildir.

Bu bağlamda;

1. Şanlıurfa Hal Pazarı'nda çocukların da bulunduğu kişilerin atılmış sebzeler arasından ürün topladığı yönündeki görüntüler Bakanlığınız veya Şanlıurfa İl Tarım ve Orman Müdürlüğünce incelenmiş midir? Görüntülerdeki ürünlerin tüketilebilir gıda mı yoksa insan tüketimine uygun olmayan atık mı olduğu yönünde herhangi bir tespit yapılmış mıdır?
2. Şanlıurfa'daki sebze ve meyve toptancı halleri ile Bakanlığınızın görev alanındaki gıda tedarik zincirinde 2024, 2025 ve 2026 yıllarında kaç ton sebze ve meyvenin kayıp veya atığa dönüştüğüne ve bunun ekonomik değerine ilişkin veri bulunmakta mıdır? Bulunmuyorsa gıda kaybını azaltmaya yönelik politikaların başarısı hangi sayısal veri üzerinden ölçülmektedir?
3. Ticari değerini kaybetmiş olmakla birlikte insan tüketimi bakımından güvenli olan ürünlerle tüketilmesi sakıncalı ürünlerin birbirinden ayrılmasına ilişkin Şanlıurfa Hal Pazarı'nda uygulanan bir gıda güvenliği ve ayırıştırma sistemi bulunmakta mıdır? Bu sistem son üç yılda kaç kez denetlenmiş ve hangi eksiklikler tespit edilmiştir?

4. İnsan tüketimine uygun olduğu hâlde satılamayan sebze ve meyvelerin çöpe gönderilmesi yerine güvenli biçimde ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması amacıyla belediyeler, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları, gıda bankaları veya sivil toplum kuruluşlarıyla yürütülen düzenli bir sistem bulunmakta mıdır? Varsa 2024-2026 döneminde kaç ton ürün bu yolla değerlendirilmiş ve kaç haneye ulaştırılmıştır?
5. Şanlıurfa'daki toptancı hallerinde ürünlerin erken bozulmasını ve gıda kaybını önleyecek tasnif, ambalajlama, soğuk zincir, soğuk hava deposu ve güvenli geçici depolama kapasitesi yeterli midir? Bakanlığınızca tespit edilen kapasite açığı nedir ve bunu gidermek için hangi yatırımlar yapılmıştır?
6. İnsan tüketimine uygun olmayan, bozulmuş veya gıda güvenliği şüpheli ürünlerin vatandaşların erişebileceği atık alanlarında bulunmasını önlemek amacıyla hangi tedbirler uygulanmaktadır? Şanlıurfa'da son üç yılda bu nedenle halk sağlığı riski veya mevzuata aykırılık tespit edilmiş midir; edilmişse hangi işlemler uygulanmıştır?
7. Şanlıurfa'da 2024-2026 döneminde üretici veya satıcıların ürünlerini satamadığı, ekonomik değerinin altında elden çıkardığı veya imha etmek zorunda kaldığı vakalara ilişkin Bakanlığınızca kaç tespit yapılmıştır? Bu ürünlerin miktarı ve ekonomik değeri nedir; üreticinin emeğinin ve gıdanın israf edilmesini önlemek amacıyla hangi somut tedbirler alınmıştır?
8. Bakanlığınızın Gıda Kayıpları ve İsrafının Önlenmesi Ulusal Stratejisi kapsamında Şanlıurfa için belirlediği ölçülebilir bir kayıp azaltma hedefi bulunmakta mıdır? 2024-2026 döneminde Şanlıurfa'da uygulanan projeler için ne kadar kamu kaynağı kullanılmış ve başlangıca göre gıda kaybında kaç ton veya yüzde kaç azalma sağlanmıştır?
9. Kamuoyuna yansıyan bu görüntülerden sonra Şanlıurfa Hal Pazarı'nda tüketilebilir ürünlerin çöpe gitmesini önleyecek, tüketim güvenliği bulunmayan ürünlerin ise vatandaşın erişimine kapalı biçimde bertaraf edilmesini sağlayacak kalıcı bir sistem kurulması için Bakanlığınızca hangi kurumlarla, hangi somut takvim çerçevesinde çalışma yürütülecektir?